Parlament Europejski
2024-2029

Komisja Zatrudnienia i Spraw Socjalnych

2024/2121(INI)

14.5.2025

OPINIA

Komisji Zatrudnienia i Spraw Socjalnych

dla Komisji Rozwoju Regionalnego

w sprawie roli polityki spójności we wspieraniu sprawiedliwej transformacji (2024/2121(INI))

Sprawozdawczyni komisji opiniodawczej: Giusi Princi

PA_NonLeg

POPRAWKI

Komisja Zatrudnienia i Spraw Socjalnych przedstawia Komisji Rozwoju Regionalnego, jako komisji przedmiotowo właściwej, co następuje:

Poprawka 1

Projekt rezolucji
Umocowanie 2

Projekt rezolucji	*Poprawka*
– uwzględniając art. 4, art. 162, art. 174–178 i art. 349 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE),	– uwzględniając art. 4, art. ***9, art. 151, art. 153, art.*** 162, art. 174–178 i art. 349 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE),

Poprawka 2

Projekt rezolucji
Umocowanie 2 a (nowe)

Projekt rezolucji	*Poprawka*
	– uwzględniając Europejski filar praw socjalnych i dotyczący go plan działania,

Poprawka 3

Projekt rezolucji
Umocowanie 2 b (nowe)

Projekt rezolucji	*Poprawka*
	– uwzględniając komunikat Komisji z dnia 5 marca 2025 r. w sprawie unii umiejętności (COM(2025)0090),

Poprawka 4

Projekt rezolucji
Umocowanie 6 a (nowe)

Projekt rezolucji	*Poprawka*
	– uwzględniając rozporządzenie

	Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/691 z dnia 28 kwietnia 2021 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Dostosowania do Globalizacji dla Zwalnianych Pracowników (EFG) oraz uchylenia rozporządzenia (UE) nr 1309/2013[1a],
	[1a] Dz.U. L 153 z 3.5.2021, s. 48–70, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/691/oj.

Poprawka 5

Projekt rezolucji
Umocowanie 10 a (nowe)

Projekt rezolucji	*Poprawka*
	– uwzględniając swoją rezolucję z dnia 23 listopada 2023 r. w sprawie tworzenia miejsc pracy – sprawiedliwa transformacja i inwestycje społeczne[1a],
	[1a] Dz.U. C, C/2024/4224, 24.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/4224/oj.

Poprawka 6

Projekt rezolucji
Umocowanie 12 a (nowe)

Projekt rezolucji	*Poprawka*
	– uwzględniając wytyczne Międzynarodowej Organizacji Pracy z 2015 r. na temat sprawiedliwej transformacji w kierunku zrównoważonych środowiskowo gospodarek i społeczeństw dla wszystkich,

Poprawka 7

Projekt rezolucji
Umocowanie 14 a (nowe)

Projekt rezolucji	*Poprawka*
	– uwzględniając sprawozdanie Enrica Letty z dnia 17 kwietnia 2024 r. pt. „Much more than a market” [Znacznie więcej niż rynek],

Poprawka 8

Projekt rezolucji
Umocowanie 19 a (nowe)

Projekt rezolucji	*Poprawka*
	– uwzględniając komunikat Komisji z dnia 26 lutego 2025 r. pt. „Pakt dla czystego przemysłu: wspólny plan działania na rzecz konkurencyjności i dekarbonizacji (COM(2025)0085),

Poprawka 9

Projekt rezolucji
Motyw A

Projekt rezolucji	*Poprawka*
A. mając na uwadze, że ambitny cel polegający na osiągnięciu gospodarki neutralnej pod względem emisji dwutlenku węgla do 2050 r. może stworzyć zarówno możliwości, jak i nowe wyzwania dla regionów, które odczuwają negatywne skutki tej transformacji;	A. ***mając na uwadze, że ambitna polityka w dziedzinie środowiska jest niezbędna do zapewnienia długoterminowego dobrobytu i dobrostanu;*** mając na uwadze, że ambitny cel polegający na osiągnięciu ***nowoczesnej, konkurencyjnej i zrównoważonej*** gospodarki neutralnej pod względem emisji dwutlenku węgla do 2050 r. może stworzyć zarówno możliwości, jak i nowe wyzwania dla regionów, które odczuwają negatywne skutki tej transformacji***, zwłaszcza obszarów wiejskich i peryferyjnych; mając na uwadze, że szczególne skupienie się na regionach, pracownikach i grupach, które odczuwają negatywne skutki tej transformacji, jest kluczowe dla zapewnienia, by nikt nie został w tyle; mając na uwadze, że w sprawiedliwej transformacji należy***

uwzględnić aspekt płci;

Poprawka 10

Projekt rezolucji
Motyw A a (nowy)

Projekt rezolucji	*Poprawka*
	Aa. mając na uwadze, że obszary peryferyjne borykają się z niekorzystnymi warunkami strukturalnymi, w tym słabszą infrastrukturą, niższymi poziomami inwestycji i utrzymującymi się rozbieżnościami społeczno-gospodarczymi, które pogłębia spadek demograficzny, drenaż mózgów i mniejsza dywersyfikacja przemysłowa;

Poprawka 11

Projekt rezolucji
Motyw A b (nowy)

Projekt rezolucji	*Poprawka*
	Ab. mając na uwadze, że sprawiedliwa transformacja obejmuje maksymalizację społecznych i gospodarczych możliwości działań na rzecz klimatu, przy jednoczesnym minimalizowaniu wyzwań i ostrożnym zarządzaniu tymi wyzwaniami, na przykład utratą miejsc pracy i niezamierzonymi konsekwencjami polityki klimatycznej; mając na uwadze, że sprawiedliwa transformacja powinna zapewnić integrację społeczną, ograniczyć ubóstwo i nierówności, wykorzystać potencjał do tworzenia miejsc pracy wysokiej jakości, wspierania demokracji w miejscu pracy, zapewniania godnych warunków pracy i ochrony praw pracowniczych we wszystkich sektorach, aby zagwarantować wszystkim sprawiedliwość społeczną;

Poprawka 12

Projekt rezolucji
Motyw C

Projekt rezolucji	*Poprawka*
C. mając na uwadze, że ***w wielu branżach*** najbardziej ***dotkniętych*** dekarbonizacją ***obserwowano niekorzystne warunki*** pracy i ***zależność od pracowników sezonowych, którzy przed transformacją dążyli do sprawiedliwości społecznej***;	C. mając na uwadze, że ***niektóre branże*** najbardziej ***dotknięte*** dekarbonizacją ***to tradycyjnie europejskie sektory o kluczowym znaczeniu, które zapewniały miliony miejsc*** pracy***; mając na uwadze, że przejście na zrównoważenie ekologiczne musi iść w parze ze sprawiedliwością gospodarczą*** i ***społeczną, tworzeniem miejsc pracy wysokiej jakości i utrzymaniem wysokich standardów społecznych***;

Poprawka 13

Projekt rezolucji
Motyw D

Projekt rezolucji	*Poprawka*
D. mając na uwadze, że unijny Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji (FST) ***miał*** być kluczowym narzędziem zapewniającym, aby ludzie mieszkający na terytoriach odczuwających skutki dążenia do osiągnięcia neutralności klimatycznej nie zostali pominięci; mając na uwadze, że do tej pory wskaźnik absorpcji wynosił mniej niż 5 %;	D. mając na uwadze, że unijny Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji (FST) ***powinien*** być kluczowym narzędziem zapewniającym, aby ludzie***, a zwłaszcza pracownicy*** mieszkający na terytoriach odczuwających skutki dążenia do osiągnięcia neutralności klimatycznej nie zostali pominięci; mając ***jednak*** na uwadze, że do tej pory wskaźnik absorpcji wynosił mniej niż 5 %; ***mając na uwadze, że liczba miejsc pracy utworzonych ze środków FST nie jest wystarczająca do pokrycia prognozowanej liczby miejsc pracy, które znikną w wyniku przejścia wysokoemisyjnych gałęzi przemysłu na czystsze technologie; mając na uwadze, że wypełnienie luki inwestycyjnej w zakresie badań i rozwoju jest kluczowe dla zadbania o to, aby wszystkie regiony, w tym regiony peryferyjne, mogły skutecznie uczestniczyć w transformacji ekologicznej i cyfrowej; mając na uwadze, że cel UE,***

	jakim jest inwestowanie 3 % PKB w badania i rozwój, aby wspierać innowacje i zapewnić sprawiedliwą transformację sprzyjającą włączeniu społecznemu w całej UE, nie został jeszcze osiągnięty; mając na uwadze, że zapobiegawcza polityka społeczna poprzez wczesne inwestycje w edukację dziecięcą i wsparcie dla rodzin przyniesie w przyszłości wysokie zyski społeczne; mając na uwadze, że transformacja ekologiczna i cyfrowa wymaga skutecznych sieci bezpieczeństwa i mechanizmów ochrony w celu wsparcia tych pracowników, którzy odczuwają jej skutki;

Poprawka 14

Projekt rezolucji
Motyw D a (nowy)

Projekt rezolucji	*Poprawka*
	Da. mając na uwadze, że zalecenia dla państw członkowskich w zakresie ogólnej, odpowiednio finansowanej strategii walki z ubóstwem, zwłaszcza ubóstwem dzieci i ich rodzin w UE, oraz polityki i działań związanych z jej realizacją, wspierają pogłębienie rynku wewnętrznego oraz postępy w osiąganiu spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej, a także cel Komisji w zakresie konkurencyjnej Europy zróżnicowanych regionów, sprzyjającej integracji społecznej;

Poprawka 15

Projekt rezolucji
Motyw D b (nowy)

Projekt rezolucji	*Poprawka*
	Db. mając na uwadze, że przejście na gospodarkę niskoemisyjną, globalny kryzys klimatyczny i zanieczyszczenie

	środowiska oraz wpływ tych zjawisk na żywienie, kształcenie i zdrowie oznaczają również kryzys praw dzieci w wielu różnych regionach UE, w związku z czym należy podjąć skuteczne i znaczące środki w celu umożliwienia dzieciom i przyszłym pokoleniom godnego dorastania i zdobywania umiejętności wymaganych w przyszłości na rynku wykwalifikowanych pracowników;

Poprawka 16

Projekt rezolucji
Motyw E

Projekt rezolucji	*Poprawka*
E. mając na uwadze, że jeśli nie zostaną podjęte odpowiednie działania, może ***wzrosnąć bierność zawodowa w*** dawnych ***regionach*** torfowych i górniczych;	E. mając na uwadze, że jeśli nie zostaną podjęte odpowiednie działania, może ***nastąpić większa dezindustrializacja i wyludnienie*** dawnych ***regionów*** torfowych i górniczych; ***wzywa do szybkiego wdrożenia mechanizmu wspierania talentów, aby przeciwdziałać drenażowi mózgów i wspierać lokalne ożywienie gospodarcze;***

Poprawka 17

Projekt rezolucji
Motyw E a (nowy)

Projekt rezolucji	*Poprawka*
	Ea. mając na uwadze, że w zarządzaniu przechodzeniem na gospodarkę neutralną pod względem emisji dwutlenku węgla należy nie tylko wspierać tworzenie nowych miejsc pracy w sektorach wschodzących, ale także utrzymywać i dostosowywać istniejące miejsca pracy i sektory do neutralnych dla klimatu i czystych gałęzi przemysłu i technologii dla osób mieszkających na terytoriach przechodzących transformację; mając na uwadze, że

	ważne jest, aby pracownicy i osoby poszukujące pracy czuli się wspierani w zarządzaniu transformacją, aby zapewnić zrozumienie i akceptację celów strategii na 2050 r.;

Poprawka 18

Projekt rezolucji
Motyw E b (nowy)

Projekt rezolucji	*Poprawka*
	Eb. mając na uwadze, że w Kompasie konkurencyjności przedstawionym przez Komisję podkreślono znaczenie wspierania rozwoju umiejętności, wysokiej jakości miejsc pracy i sprawiedliwości społecznej we wszystkich regionach, ze szczególnym uwzględnieniem problemu niedoborów kwalifikacji i siły roboczej, które utrzymują się w całej UE, oraz zapewnienia pełnego udziału w transformacji ekologicznej i cyfrowej; mając na uwadze, że należy zwiększyć wsparcie dla pracowników i osób poszukujących pracy na obszarach dotkniętych transformacją, takie jak programy podnoszenia i zmiany kwalifikacji, pomoc w poszukiwaniu pracy oraz dostęp do usług publicznych, aby zapewnić tym osobom możliwość dostosowania się do zmieniającego się rynku pracy; mając na uwadze, że inwestycje w tworzenie nowych przedsiębiorstw w sektorach przyszłościowych, a także wsparcie istniejących przedsiębiorstw, w szczególności MŚP, w zakresie zmiany kierunku, mają jednocześnie zasadnicze znaczenie dla tworzenia wysokiej jakości miejsc pracy, w których pracownicy mogą wykorzystywać takie umiejętności;

Poprawka 19

Projekt rezolucji
Motyw E c (nowy)

Projekt rezolucji	*Poprawka*
	Ec. mając na uwadze, że Europa doświadcza obecnie niedoborów siły roboczej i kwalifikacji, co ogranicza konkurencyjność Unii, jak stwierdzono w sprawozdaniach Draghiego i Letty; mając na uwadze, że strategiczna decentralizacja rozwoju przemysłowego i technologicznego oraz inwestycji w tych dziedzinach w regionach dotkniętych transformacją może pomóc w zaradzeniu takim niedoborom, ale wymaga wystarczających inwestycji w towarzyszące usługi publiczne i infrastrukturę, takie jak mieszkalnictwo, edukacja i transport;

Poprawka 20

Projekt rezolucji
Motyw F a (nowy)

Projekt rezolucji	*Poprawka*
	Fa. mając na uwadze, że UE–27 straciła 4,4 mln miejsc pracy w przemyśle, co oznacza spadek o 13 %; mając na uwadze, że utrata ta nastąpiła głównie w latach 1995–2015; mając na uwadze, że liczba osób zatrudnionych w przemyśle wytwórczym spadła o 853 000 między trzecim kwartałem 2019 r. a 2024 r.;

Poprawka 21

Projekt rezolucji
Motyw F b (nowy)

Projekt rezolucji	*Poprawka*
	Fb. mając na uwadze, że należy wzmocnić pomoc techniczną dla organów publicznych w ramach FST, InvestEU i instrumentu pożyczkowego na rzecz sektora publicznego – trzech filarów

mechanizmu sprawiedliwej transformacji;

Poprawka 22

Projekt rezolucji
Ustęp 1

Projekt rezolucji	*Poprawka*
1. apeluje do Komisji o ułatwienie stworzenia specjalnych stref ekonomicznych FST dla regionów dotkniętych zamknięciem zakładów, z zapewnieniem priorytetowego dostępu do finansowania w pierwszej kolejności lokalizacjom w promieniu 50 km od zakładów, w których zlikwidowano miejsca pracy, oraz innym obszarom, na których skutki tych strat uzasadniają wsparcie z FST;	1. ***zdecydowanie stwierdza, że głównym celem FST powinno być tworzenie wysokiej jakości miejsc pracy i zrównoważonych alternatyw gospodarczych dostępnych dla pracowników, którzy odczuwają skutki transformacji wysokoemisyjnych gałęzi przemysłu;*** apeluje do Komisji o ułatwienie stworzenia specjalnych stref ekonomicznych FST dla regionów dotkniętych zamknięciem zakładów, ***w szczególności w regionach wyspiarskich i górskich,*** z zapewnieniem priorytetowego dostępu do finansowania w pierwszej kolejności lokalizacjom w promieniu 50 km od zakładów, w których zlikwidowano miejsca pracy, oraz innym obszarom, na których skutki tych strat uzasadniają wsparcie z FST***, przy czym należy to uczynić w ramach partnerstwa z państwami członkowskimi i regionami oraz przy uwzględnieniu kryteriów nie tylko geograficznych, ale także społecznych, takich jak lokalne wskaźniki bezrobocia, niepewność społeczno-gospodarcza i zwiększone ryzyko wykluczenia społecznego; podkreśla, że dostęp do finansowania powinien opierać się na dogłębnej analizie rzeczywistych skutków społecznych i gospodarczych, a nie tylko na logice bliskości geograficznej; podkreśla, że strefy te powinny oferować uproszczone procedury administracyjne za pośrednictwem punktów kompleksowej obsługi, ukierunkowane wsparcie dla lokalnych MŚP, oraz wyraźnie wymagać rozwoju umiejętności i programów szkoleniowych we współpracy z lokalnymi instytucjami zawodowymi i edukacyjnymi oraz partnerami społecznymi; podkreśla,***

	że należy chronić przedsiębiorstwa i miejsca pracy w UE; przypomina, że transformacja będzie sprawiedliwa tylko wtedy, gdy odbywać się będzie z poszanowaniem praw pracowników i zachowaniem możliwości rozwoju przedsiębiorstw;

Poprawka 23

Projekt rezolucji
Ustęp 1 a (nowy)

Projekt rezolucji	*Poprawka*
	1a. przypomina, że polityka UE powinna zapewniać spójność gospodarczą, terytorialną i społeczną w celu przezwyciężenia różnic strukturalnych i nierównego rozwoju między regionami, a także nierówności społecznych i terytorialnych; apeluje o podjęcie ambitnych działań w celu wsparcia reindustrializacji i zapobieżenia deindustrializacji regionów europejskich za pomocą strategicznych inwestycji oraz planów rozwoju regionów znajdujących się w trudnej sytuacji, zwłaszcza na obszarach wiejskich i oddalonych; podkreśla, że zasady sprawiedliwej transformacji i polityki promujące sprawiedliwość klimatyczną i społeczną muszą iść ze sobą w parze;

Poprawka 24

Projekt rezolucji
Ustęp 2

Projekt rezolucji	*Poprawka*
2. apeluje o wprowadzenie ***specjalnych przepisów*** w ***tych strefach***, w ***tym niższych stawek podatkowych dla przedsiębiorstw i inwestycji***, a także usprawnienie decyzji planistycznych; potwierdza, że takie środki mogą	2. apeluje o wprowadzenie ***zrównoważonych celów inwestycyjnych, obejmujących środki łączące wsparcie z różnych funduszy,*** w ***najbardziej dotkniętych sektorach i regionach***, ***ze szczególnym uwzględnieniem osób***

przyczynić się do tworzenia miejsc pracy i zapewnienia możliwości dla osób ***zamieszkujących te regiony***;	***znajdujących się*** w ***najtrudniejszej sytuacji; apeluje do państw członkowskich o rozważenie wprowadzenia specjalnych inicjatyw dla tych stref***, a także usprawnienie decyzji planistycznych ***i dalsze zmniejszanie obciążeń administracyjnych***; potwierdza, że takie środki mogą przyczynić się do tworzenia miejsc pracy ***wysokiej jakości, wspierania MŚP*** i zapewnienia możliwości dla osób ***mieszkających w tych regionach oraz tradycyjnych i rodzinnych przedsiębiorstw w nich działających; podkreśla, że należy wspierać projekty w dziedzinie gospodarki społecznej realizowane w ramach FST w dostępie do finansowania, zapewniając im w ten sposób dostęp do środków finansowych;***

Poprawka 25

Projekt rezolucji
Ustęp 5

Projekt rezolucji	*Poprawka*
5. zwraca uwagę na potrzebę nadania priorytetu inwestycjom na wszystkich poziomach kształcenia i szkolenia w regionach dotkniętych skutkami transformacji; podkreśla potrzebę finansowania kształcenia;	5. ***podkreśla, że budżet UE odgrywa ważną rolę we wzmacnianiu prawa do nauki od najmłodszych lat i prawa do szkoleń, zwiększając zdolność dostosowawczą pracowników poprzez zmianę i podnoszenie kwalifikacji, zwłaszcza w kontekście transformacji; podkreśla znaczenie wprowadzenia konkretnych środków, aby wyeliminować nierówności regionalne w dziedzinie kształcenia i szkolenia i zagwarantować powszechny równy dostęp do przystępnej cenowo edukacji o wysokiej jakości; podkreśla, że zapewnienie długoterminowej stabilności nowych lokalnych modeli gospodarki wymaga zmiany strategii edukacyjnej tak, aby oferować różne warianty programów nauczania, które koncentrują się na obszarach wzrostu i potrzebach regionu;*** zwraca uwagę na potrzebę nadania priorytetu inwestycjom na wszystkich poziomach kształcenia ***publicznego*** i

	szkolenia ***zawodowego*** w regionach dotkniętych skutkami transformacji; podkreśla potrzebę finansowania ***dodatków szkoleniowych w celu zapewnienia grupom o niskich dochodach dostępu do wysokiej jakości*** kształcenia ***i szkoleń; apeluje o zapewnienie pracownikom indywidualnego prawa do szkoleń w godzinach pracy i do uczenia się przez całe życie; podkreśla znaczenie współpracy między partnerami społecznymi, obecnymi i przyszłymi przedsiębiorstwami, władzami regionalnymi i lokalnymi oraz instytucjami edukacyjnymi w ramach partnerstw finansowanych wspólnie przez EFS+ i FST; podkreśla kluczowe znaczenie nauczycieli i szkoleniowców jako podmiotów ułatwiających sprawiedliwą transformację; podkreśla, że należy priorytetowo inwestować w ich kształcenie ustawiczne z myślą o wyposażeniu ich w umiejętności potrzebne do radzenia sobie z transformacją cyfrową i ekologiczną;***

Poprawka 26

Projekt rezolucji
Ustęp 5 a (nowy)

Projekt rezolucji	*Poprawka*
	5a. podkreśla, że odnośne fundusze powinny być wykorzystywane tak, by przekształcić się w regionalny akcelerator zrównoważonego rozwoju, który łączy władze regionalne i lokalne, partnerów społecznych, społeczeństwo obywatelskie i sektor prywatny, aby stworzyć pozytywny cykl zrównoważonego rozwoju generujący zyski gospodarcze i społeczne oraz ułatwiający sprawiedliwe transformacje;

Poprawka 27

Projekt rezolucji
Ustęp 5 b (nowy)

Projekt rezolucji	*Poprawka*
	5b. wzywa Komisję i państwa członkowskie do zapewnienia uwarunkowań społecznych przy przyznawaniu funduszy publicznych przedsiębiorstwom prywatnym, aby dopilnować, by inwestycje publiczne przynosiły wspólne i trwałe zyski oraz by przedsiębiorstwa będące beneficjentami angażowały się w dialog społeczny, gwarantowały wysokiej jakości przygotowanie zawodowe, oferowały szkolenia dla pracowników i promowały płatne staże dobrej jakości jako pomost dla wykwalifikowanej siły roboczej w nowych sektorach; wzywa do wprowadzenia mechanizmów gwarantujących, że przedsiębiorstwa korzystające z funduszy publicznych wywiązują się ze swoich zobowiązań wobec europejskiej gospodarki i europejskiej siły roboczej, w tym przepisów dotyczących odzyskiwania takich środków w przypadkach, gdy przedsiębiorstwa przenoszą się poza Europę;

Poprawka 28

Projekt rezolucji
Ustęp 6

Projekt rezolucji	*Poprawka*
6. apeluje ***o to, aby co najmniej 50 % funduszy edukacyjnych w dotkniętych regionach przeznaczano na praktyki zawodowe, z uwzględnieniem już poczynionych inwestycji w tym zakresie***;	6. apeluje ***do państw członkowskich o uwzględnienie ukierunkowanego podejścia do praktyk zawodowych i wysokiej jakości staży w terytorialnych planach sprawiedliwej transformacji***;

Poprawka 29

Projekt rezolucji
Ustęp 6 a (nowy)

Projekt rezolucji	*Poprawka*
	6a. podkreśla, że niedobór wyspecjalizowanych nauczycieli pogłębia braki w umiejętnościach w sektorach strategicznych i osłabia konkurencyjność gospodarczą regionów słabiej rozwiniętych; wzywa do opracowania ukierunkowanych programów w celu zwiększenia atrakcyjności zawodu nauczyciela, w szczególności w dziedzinie nauk przyrodniczych, technologii, inżynierii i matematyki (STEM), poprzez zachęty gospodarcze i pozagospodarcze, zwłaszcza w regionach dotkniętych transformacją; podkreśla, że należy przeznaczyć konkretne zasoby na innowacyjne szkolenia nauczycieli i szkoleniowców oraz rozwój cyfrowych umiejętności pedagogicznych, które mają zasadnicze znaczenie dla przygotowania pracowników do transformacji przemysłowej; apeluje o środki służące poprawie wynagrodzeń i warunków pracy nauczycieli w celu przyciągnięcia i zatrzymania wykwalifikowanych nauczycieli, zwłaszcza na obszarach przechodzących transformację, poprzez uznanie kluczowej roli tych nauczycieli w przygotowaniu siły roboczej na przyszłe potrzeby przemysłowe; wzywa Komisję do oceny wpływu inwestowania w szkolenia dla nauczycieli i szkoleniowców, aby zapewnić lepsze wykorzystanie finansowania i optymalizację wyników w zakresie umiejętności zdobytych przez studentów i pracowników w regionach słabiej rozwiniętych;

Poprawka 30

Projekt rezolucji
Ustęp 7

Projekt rezolucji	*Poprawka*
7. apeluje o to, aby ***finansowanie z***	7. apeluje o to, aby ***Europejski***

Europejskiego Funduszu Społecznego Plus (EFS+) ***było*** bardziej ***skoncentrowane*** na regionach, oraz ***o osiągnięcie*** większej synergii między EFS+ ***a*** FST, zwłaszcza w obszarze kształcenia i szkolenia;	***Fundusz Społeczny*** Plus (EFS+) ***był*** bardziej ***skoncentrowany*** na regionach, ***podkreślając większe zaangażowanie podmiotów lokalnych i regionalnych w zarządzanie funduszem*** oraz ***większe możliwości finansowania tych podmiotów, gdyż są one bliższe potrzebom obywateli; przypomina, że EFS+ jest kluczowym i podstawowym instrumentem wspierania państw członkowskich, obywateli i regionów we wzmacnianiu wymiaru społecznego UE oraz w pełnym wdrażaniu Europejskiego filaru praw socjalnych, jego planu działania i głównych celów; wzywa do*** większej synergii między ***silnym, wzmocnionym i samodzielnym*** EFS+ ***i*** FST***; wzywa Komisję, aby w świetle obecnych wyzwań uwzględniła w celach szczegółowych EFS+ promowanie sprawiedliwej transformacji***, zwłaszcza w obszarze kształcenia i szkolenia ***i z naciskiem na zatrudnienie osób młodych; podkreśla potrzebę ukierunkowanych inwestycji w rozwój umiejętności lokalnych w celu ich dostosowania do regionalnych potrzeb przemysłowych oraz transformacji cyfrowej i ekologicznej;***

Poprawka 31

Projekt rezolucji
Ustęp 7 a (nowy)

Projekt rezolucji	*Poprawka*
	7a. z zadowoleniem przyjmuje zapowiedziane przez Komisję wprowadzenie narzędzia koordynacji konkurencyjności i wzywa do jego szybkiego wdrożenia, dostosowanego do europejskiego semestru, Europejskiego filaru praw socjalnych i Unii umiejętności, w celu rozwiązania problemu braku wysokiej jakości usług publicznych, infrastruktury, wysokiej jakości miejsc pracy i niedoboru wykwalifikowanej siły roboczej w regionach zagrożonych utratą

konkurencyjności i atrakcyjności społeczno-gospodarczej; uważa, że narzędzie to powinno przyczyniać się do ułatwiania realizacji projektów transgranicznych, koordynowania inwestycji, dostosowywania polityki przemysłowej i polityki w dziedzinie badań, wspierania programów zmiany i podnoszenia kwalifikacji, a jednocześnie uwzględniać w swoich ramach czynniki zrównoważonego rozwoju i dobrostanu; podkreśla, że powinno ono równoważyć cele gospodarcze ze zrównoważeniem środowiskowym i spójnością społeczną, oraz zapewnić, aby poprawa konkurencyjności doprowadziła do lepszej jakości życia, większego rozwoju terytorialnego i odpornych społeczności w regionach przechodzących transformację; uważa, że narzędzie to powinno stymulować długoterminowe inwestycje w usługi publiczne i społeczne oraz wzrost i konkurencyjność w całej UE, a jednocześnie wspierać tworzenie wysokiej jakości miejsc pracy, co przyczyni się zarówno do dobrobytu gospodarczego, jak i dobrostanu obywateli;

Poprawka 32

Projekt rezolucji
Ustęp 8

Projekt rezolucji	*Poprawka*
8. wzywa Komisję do współpracy z państwami członkowskimi w celu zagwarantowania, aby pracownicy, którzy stracili pracę, ***otrzymali specjalny status umożliwiający im udział*** w ***programach zatrudnienia*** i ***szkoleń wspieranych*** z EFS+ w ***ich regionie***;	8. wzywa Komisję do współpracy z państwami członkowskimi w celu zagwarantowania, aby pracownicy, którzy stracili pracę, ***mieli dostęp do programów zatrudnienia i szkoleń*** w ***ich regionie, przy wsparciu z dostępnych funduszy; przypomina o znaczeniu Europejskiego Funduszu Dostosowania do Globalizacji dla Zwalnianych Pracowników (EFG) dla zapewnienia ukierunkowanego wsparcia pracownikom odczuwającym skutki szeroko zakrojonej restrukturyzacji i zachęca państwa członkowskie, aby przy***

wsparciu Komisji w pełni wykorzystały Fundusz i stworzyły synergię z funduszami spójności w celu zwiększenia jego skuteczności; apeluje o intensyfikowanie działań na rzecz realizacji gwarancji dla młodzieży przez zadbanie o to, by państwa członkowskie przeznaczyły co najmniej 15 % swoich środków z EFS + na finansowanie ukierunkowanych działań i reform strukturalnych wspierających wysokiej jakości zatrudnienie młodzieży oraz kształcenie i szkolenie zawodowe młodzieży – w szczególności poprzez płatne staże i praktyki zawodowe wysokiej jakości – a także ułatwienie przejścia od kształcenia do zatrudnienia, możliwość powrotu do kształcenia lub szkolenia oraz edukację drugiej szansy; dlatego też ponownie apeluje do państw członkowskich, aby zakazały praktyk wyzysku, w tym bezpłatnych staży; zwraca uwagę, że transformacja ekologiczna wpływa w różny sposób na różne grupy demograficzne, przy czym kobiety są często niedostatecznie reprezentowane w powstających sektorach ekologicznych; podkreśla w związku z tym, że przy opracowywaniu i wdrażaniu polityki transformacji ważne jest uwzględnienie jej wpływu zarówno na kobiety, jak i na mężczyzn, w celu zapewnienia zrównoważonych możliwości na lokalnych rynkach pracy; uznaje potrzebę zachęcania kobiet do udziału w dziedzinach STEM oraz zapewniania zachęt dla sektorów, w których kobiety są niedostatecznie reprezentowane; podkreśla, że wspieranie ukierunkowanych inicjatyw w zakresie kształcenia i szkolenia może zapewnić większy udział siły roboczej, pobudzić lokalne gospodarki i pomóc w rozwiązaniu problemu niedoboru kwalifikacji, a jednocześnie wzmocnić odporność i konkurencyjność społeczności;

Poprawka 33

Projekt rezolucji
Ustęp 9

Projekt rezolucji	*Poprawka*
9. podkreśla potrzebę rozwijania programów praktyk zawodowych na obszarach ***objętych transformacją*** we współpracy z lokalnymi przedsiębiorstwami, aby umożliwić studentom zdobywanie doświadczenia ***i dać im*** „prawo do pozostania”;	9. podkreśla potrzebę rozwijania programów praktyk zawodowych ***i szkoleń wysokiej jakości*** na obszarach ***odczuwających skutki transformacji,*** we współpracy z lokalnymi przedsiębiorstwami, aby umożliwić studentom***, młodym pracownikom i młodym ludziom niekształcącym się, niepracującym ani nieszkolącym się*** zdobywanie doświadczenia ***w swoich społecznościach, wzmacniając ich*** „prawo do pozostania” ***dzięki atrakcyjnym perspektywom zatrudnienia i poprawie jakości życia, zachętom dla przedsiębiorstw do inwestowania i zatrudniania w tych obszarach, wspieraniu infrastruktury pracy zdalnej i zwiększeniu dostępu do unijnego finansowania na rzecz lokalnej polityki zatrzymywania talentów, a tym samym zapobiegania spadkowi demograficznemu i zapewnienia zrównoważonego rozwoju gospodarczego na poziomie lokalnym; przypomina w tym kontekście o znaczeniu inwestycji w usługi publiczne i infrastrukturę, taką jak godne warunki mieszkaniowe, transport i kształcenie;***

Poprawka 34

Projekt rezolucji
Ustęp 9 a (nowy)

Projekt rezolucji	*Poprawka*
	9a. uznaje potencjał technologii cyfrowych w poprawie dostępu do edukacji wysokiej jakości w regionach słabiej rozwiniętych; wzywa Komisję, aby wspierała rozwój cyfrowego ekosystemu edukacyjnego obejmującego internetowe

platformy edukacyjne, cyfrowe treści edukacyjne i otwarte zasoby edukacyjne; podkreśla, że ważne jest ułatwiane partnerstw publiczno-prywatnych w dziedzinie szkolenia zawodowego poprzez zachęcanie do współpracy między instytucjami szkoleniowymi a lokalnymi przedsiębiorstwami, dzięki wspólnemu projektowaniu programów edukacyjnych, okresów szkolenia w przedsiębiorstwie i ofert stałej pracy; podkreśla, że takie partnerstwa cyfrowe i szkoleniowe mogą znacznie zwiększyć szanse młodych ludzi na zatrudnienie, stanowić skuteczniejszą odpowiedź na rzeczywiste potrzeby regionalnego rynku pracy i stworzyć ekosystem umiejętności wspierający lokalną konkurencyjność gospodarczą; wzywa do wdrożenia ram zrównoważonego rozwoju opracowanych specjalnie w celu zaradzenia skutkom zmian strukturalnych i demograficznych w regionach europejskich;

Poprawka 35

Projekt rezolucji
Ustęp 9 b (nowy)

Projekt rezolucji	*Poprawka*
	9b. zachęca krajowe służby zatrudnienia do realizacji w regionach dotkniętych transformacją ukierunkowanych aktywnych programów rynku pracy, które łączą grupy znajdujące się w trudnej sytuacji z możliwościami zatrudnienia w nowych sektorach, zwłaszcza w sektorach efektywności energetycznej i zrównoważonego budownictwa; z zadowoleniem przyjmuje w związku z tym pakiet dotyczący unii umiejętności, w szczególności proponowany strategiczny plan w dziedzinie kształcenia STEM, nową unijną strategię na rzecz kształcenia i szkolenia zawodowego, pilotażowy projekt gwarancji umiejętności i wsparcie dla

	unijnych akademii umiejętności; podkreśla jednak potrzebę większego skoncentrowania się na pracownikach dotkniętych skutkami przejścia na gospodarkę neutralną pod względem emisji dwutlenku węgla i zapewnieniu umiejętności ekologicznych oraz wzywa Komisję do zagwarantowania, że będzie to priorytet horyzontalny we wszystkich przyszłych wnioskach dotyczących unii umiejętności;

Poprawka 36

Projekt rezolucji
Ustęp 9 c (nowy)

Projekt rezolucji	*Poprawka*
	9c. zachęca państwa członkowskie do włączenia gwarancji mieszkaniowych, programów wspólnego zamieszkiwania i wsparcia w zakresie wynajmu dla praktykantów i studentów do projektów wspieranych z FST i EFS+, zwłaszcza w regionach, w których panuje wysoki poziom bezrobocia wśród młodzieży lub które doświadczają spadku liczby ludności;

Poprawka 37

Projekt rezolucji
Ustęp 9 d (nowy)

Projekt rezolucji	*Poprawka*
	9d. wzywa do przestrzegania zasady partnerstwa i europejskiego kodeksu postępowania w sprawie partnerstwa we wszystkich obszarach programowania, wdrażania i monitorowania polityki spójności UE oraz do ustanowienia silnej współpracy między władzami regionalnymi i lokalnymi, zainteresowanymi stronami i związkami zawodowymi;

Poprawka 38

Projekt rezolucji
Ustęp 9 e (nowy)

Projekt rezolucji	*Poprawka*
	9e. wskazuje, że fundusze unijne (europejskie fundusze strukturalne i inwestycyjne, a w szczególności Europejski Fundusz Społeczny Plus i Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności) oraz Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji są wykorzystywane do uzupełnienia inwestycji różnych regionów w dziedzinie wczesnej edukacji;

Poprawka 39

Projekt rezolucji
Śródtytuł 3

Projekt rezolucji	*Poprawka*
Zatrudnienie zastępcze	***Plan na rzecz wysokiej jakości zatrudnienia***

Poprawka 40

Projekt rezolucji
Ustęp 10

Projekt rezolucji	*Poprawka*
10. wskazuje, że w procesie sprawiedliwej transformacji ***nie uwzględniono szczególnej sytuacji*** pracowników zatrudnionych na pełny i niepełny etat oraz studentów***; sugeruje***, ***że temat zastępczej pracy sezonowej nie został dostatecznie uwzględniony lub został całkowicie pominięty***;	10. wskazuje, że w procesie sprawiedliwej transformacji ***należy uwzględnić wszystkich pracowników odczuwających jej skutki, w szczególności*** pracowników zatrudnionych na pełny i niepełny etat oraz studentów, ***a także ich rodzin i dzieci***;

Poprawka 41

Projekt rezolucji
Ustęp 11

Projekt rezolucji	*Poprawka*
11. podkreśla potrzebę finansowania rad ds. szkolnictwa wyższego i szkolenia w celu przekwalifikowania pracowników ***oraz ich rodzin***, w szczególności osób powyżej 50. roku życia, które straciły pracę; ***proponuje***, ***aby FST oferował również możliwości przekwalifikowania partnerom*** i ***małżonkom*** pracowników ***odczuwających skutki zmian***;	11. ***podkreśla, że skuteczne programy zmiany i podnoszenia kwalifikacji wymagają odpowiedniego planowania i przygotowania na długo przed stopniowym wycofaniem lub znaczącą zmianą w przemyśle; uważa, że strategie konkurencyjności przemysłowej uzgodnione z partnerami społecznymi mają zasadnicze znaczenie dla wspierania rentowności europejskich przedsiębiorstw przemysłowych i utrzymania miejsc pracy; wzywa Komisję i państwa członkowskie do wspierania przedsiębiorstw, w szczególności MŚP, w zapobieganiu przymusowym zwolnieniom oraz zapewnienia im ukierunkowanej pomocy w okresach transformacji; wzywa Komisję i państwa członkowskie, aby wprowadziły mechanizmy pomagające zapobiegać przymusowym zwolnieniom, np. tymczasowe programy wsparcia w celu ochrony zatrudnienia w okresie transformacji, tak by uniknąć utraty strategicznego potencjału przemysłowego i wykwalifikowanej siły roboczej; zwraca uwagę, że w przypadku konieczności zmiany miejsca pracy należy promować przechodzenie do sektorów strategicznych lub rozwojowych, jednocześnie zapewniając pracownikom wystarczający czas na dostosowanie się oraz udzielając niezbędnego wsparcia ułatwiającego transformację i pozwalającego uniknąć poniesienia przez pracowników strat finansowych;*** podkreśla potrzebę finansowania rad ds. szkolnictwa wyższego i szkolenia w celu przekwalifikowania pracowników, w szczególności osób powyżej 50. roku życia, które straciły pracę; ***wzywa państwa członkowskie oraz władze lokalne i regionalne do wykorzystania możliwości płynących z FST***, ***innych funduszy spójności i przyszłych inicjatyw w ramach unii umiejętności w celu zapewnienia ukierunkowanego wsparcia z***

przeznaczeniem na szkolenia, podnoszenie i ***zmianę kwalifikacji*** pracowników ***w regionach objętych sprawiedliwą transformacją***;

Poprawka 42

Projekt rezolucji
Ustęp 12 a (nowy)

Projekt rezolucji	*Poprawka*
	12a. wzywa do wprowadzenia strategii tworzenia miejsc pracy w regionach w okresie przejściowym i na obszarach wiejskich, które priorytetowo traktują renowację zasobów mieszkaniowych, zdecentralizowane wykorzystywanie energii odnawialnej i programy efektywności energetycznej kierowane przez społeczności jako kluczowe elementy sprawiedliwej transformacji ekologicznej; podkreśla znaczenie polityki spójności i Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji w zwalczaniu nierówności terytorialnych i zapewnianiu dostępu do przystępnej cenowo, zrównoważonej energii i godnych warunków mieszkaniowych;

Poprawka 43

Projekt rezolucji
Ustęp 12 b (nowy)

Projekt rezolucji	*Poprawka*
	12b. podkreśla, że inwestowanie w adekwatne mieszkania i modernizację energetyczną dla gospodarstw domowych o niskich dochodach zapewnia szybki i wysoki zwrot z funduszy publicznych poprzez zmniejszenie wydatków na cele społeczne, poprawę efektów zdrowotnych i obniżenie kosztów energii;

Poprawka 44

Projekt rezolucji
Ustęp 13

Projekt rezolucji	*Poprawka*
13. przypomina, że w ***niektórych regionach UE obserwuje się nieustanny odpływ*** młodych i wykwalifikowanych pracowników ***spowodowany zmianami demograficznymi*** i ***migracją***, ***przy czym problem ten dotyczy*** w ***szczególności obszarów wiejskich***;	13. przypomina, że ***niektóre regiony UE,*** w ***szczególności obszary wiejskie, doświadczają wysokiego poziomu migracji*** młodych i wykwalifikowanych pracowników ***do ośrodków miejskich ze względu na zmiany demograficzne*** i ***brak możliwości gospodarczych; wzywa do szybkiego wdrożenia mechanizmu wspierania talentów z wystarczającymi środkami finansowymi i prostymi procedurami operacyjnymi w celu przeciwdziałania drenażowi mózgów***, ***co pomoże wspierać lokalne ożywienie gospodarcze*** w ***regionach dotkniętych tym zjawiskiem; wyraża zaniepokojenie co do długoterminowej rentowności tych regionów i ryzyka wpadnięcia w pułapki rozwojowe;***

Poprawka 45

Projekt rezolucji
Ustęp 13 c (nowy)

Projekt rezolucji	*Poprawka*
	13c. zaleca, aby zintegrowane strategie terytorialne wyraźnie obejmowały cele w zakresie ograniczenia ubóstwa energetycznego i poprawy warunków mieszkaniowych, wraz z jasnymi wskaźnikami i ramami monitorowania; podkreśla, że należy wzmocnić pozycję gmin i podmiotów lokalnych w zakresie projektowania i wdrażania rozwiązań ukierunkowanych na konkretny obszar, które odzwierciedlają lokalne realia społeczno-gospodarcze;

Poprawka 46

Projekt rezolucji
Ustęp 13 d (nowy)

Projekt rezolucji	*Poprawka*
	13d. wzywa do przeznaczenia części funduszy spójności na renowację mieszkań gospodarstw domowych o najniższych dochodach i najmniej efektywnych energetycznie budynków, które w przeciwnym razie pozostałyby w tyle w ramach transformacji ekologicznej;

Poprawka 47

Projekt rezolucji
Ustęp 14

Projekt rezolucji	*Poprawka*
14. zwraca uwagę na ***konieczność wprowadzenia „porozumień społecznych”*** dla pracowników, ***które powinny zostać zatwierdzone przez Komisję*** na ***lata 2025–2049***;	14. ***podkreśla, że Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji przyczynił się do zainicjowania zmian niezbędnych do restrukturyzacji lokalnych gospodarek w regionach zależnych od paliw kopalnych; podkreśla jednak, że cel, jakim jest sprawiedliwa transformacja, nie zostanie osiągnięty do końca obecnego programu, i*** zwraca uwagę na ***potrzebę kontynuowania go po 2027 r.; podkreśla, że instrument SURE odgrywa kluczową rolę w ochronie pracowników i łagodzeniu bardzo negatywnych skutków społeczno-gospodarczych w następstwie pandemii COVID-19; podkreśla znaczenie ukierunkowanego wsparcia dla pracowników, których dotyczy transformacja, ze szczególnym uwzględnieniem możliwości zmiany kwalifikacji i pomocy w zatrudnieniu; apeluje o wzmocniony mechanizm SURE, ponieważ wspieranie takich środków ochrony zatrudnienia w czasach kryzysu może ustabilizować wydatki publiczne przeznaczone na politykę zatrudnienia i środki sprawiedliwej transformacji; apeluje o skuteczne i trwałe finansowanie rozwoju umiejętności i zdolności***

	przystosowawczych rynku pracy w wieloletnich ramach finansowych (WRF) na okres po 2027 r., z naciskiem na tworzenie możliwości nowych miejsc pracy wysokiej jakości i wzmocnienie odporności gospodarczej i społecznej UE; wzywa Komisję do oceny zarówno liczby, jak i jakości miejsc pracy utworzonych w regionach podlegających transformacji, aby lepiej dostosować przyszłe środki wsparcia do potrzeb regionalnych;

Poprawka 48

Projekt rezolucji
Ustęp 15

Projekt rezolucji	*Poprawka*
15. zgadza się, że wdrożenie procesu FST ***leży w gestii państw członkowskich, ale podkreśla konieczność uproszczenia procedur oraz szybszego działania Komisji w zakresie powiadamiania*** państw członkowskich;	15. zgadza się, że wdrożenie procesu FST ***jest wspólnym celem UE i*** państw członkowskich;

Poprawka 49

Projekt rezolucji
Ustęp 15 a (nowy)

Projekt rezolucji	*Poprawka*
	15a. podkreśla, że FST musi nadal koncentrować się na regionach; podkreśla w związku z tym, że plany sprawiedliwej transformacji muszą uwzględniać złożoność regionów docelowych, w tym strukturę demograficzną i czynniki społeczno-gospodarcze; podkreśla, że wszystkie inicjatywy muszą być wdrażane w ścisłej współpracy między władzami krajowymi, lokalnymi i regionalnymi, pracodawcami, przedstawicielami pracowników i innymi lokalnymi zainteresowanymi stronami; wzywa Komisję do utworzenia regularnie aktualizowanej scentralizowanej

	platformy cyfrowej, która dostarczałaby usprawnionych informacji na temat pomocy w przekwalifikowaniu i możliwości inwestycyjnych wspieranych z odpowiednich funduszy europejskich w regionach dotkniętych skutkami dążenia do osiągnięcia neutralności klimatycznej; uważa, że platforma ta mogłaby pomóc zarówno pracownikom, jak i przedsiębiorstwom identyfikować możliwości w tych regionach;

Poprawka 50

Projekt rezolucji
Ustęp 16

Projekt rezolucji	*Poprawka*
16. uważa, że Komisja powinna była określić jasne wytyczne dla każdego państwa członkowskiego w obszarach takich jak inwestowanie w kształcenie i szkolenie ***oraz umożliwienie inwestorom zewnętrznym zachowania*** kultury i tradycji ***dawnych regionów wydobycia węgla i torfu***;	16. uważa, że Komisja powinna była określić jasne wytyczne dla każdego państwa członkowskiego w obszarach takich jak inwestowanie w kształcenie i szkolenie ***publiczne, zachowanie*** kultury i tradycji ***oraz ochronę mniejszości językowych w regionach podlegających transformacji***;

Poprawka 51

Projekt rezolucji
Ustęp 16 a (nowy)

Projekt rezolucji	*Poprawka*
	16a. wzywa do koordynacji sprawiedliwej transformacji, aby zapewnić aktywne zaangażowanie władz regionalnych i lokalnych w opracowywanie i wdrażanie terytorialnych planów sprawiedliwej transformacji, gwarantując pełne uwzględnienie specyfiki terytorialnej oraz odpowiednią rolę lokalnych zainteresowanych stron i partnerów społecznych w procesie decyzyjnym; przypomina o obowiązku angażowania partnerów społecznych w

przygotowywanie i wdrażanie terytorialnych planów sprawiedliwej transformacji oraz zwraca uwagę na cenny wkład, jaki mogą wnieść na etapach opracowywania, realizacji, monitorowania i oceny polityki transformacji;

Poprawka 52

Projekt rezolucji
Ustęp 19 a (nowy)

Projekt rezolucji	*Poprawka*
	19a. powtarza, że prowadzone przez spółdzielnię lub społeczność projekty związane z mieszkalnictwem powinny korzystać z uproszczonego dostępu do finansowania z FST, w tym poprzez niższe progi współfinansowania i zaliczki; apeluje o przekazanie państwom członkowskim wytycznych dotyczących umożliwienia podmiotom działającym w sektorze mieszkaniowym dostępu do funduszy;

Poprawka 53

Projekt rezolucji
Ustęp 19 b (nowy)

Projekt rezolucji	*Poprawka*
	19b. uznaje znaczenie cyfryzacji we wdrażaniu FST i zarządzaniu nim; podkreśla, że należy ułatwiać współpracę między państwami członkowskimi, by umożliwiać szybsze reagowanie na potrzeby zmieniającego się rynku pracy; podkreśla, że istnieją już narzędzia monitorowania umiejętności na poziomie unijnym i krajowym w celu monitorowania zapotrzebowania na umiejętności w regionach dotkniętych transformacją, i apeluje, by Europejskie Centrum Rozwoju Kształcenia

	Zawodowego (Cedefop) uwzględniło w swoich pracach regiony przechodzące sprawiedliwą transformację;

Poprawka 54

Projekt rezolucji
Ustęp 20

Projekt rezolucji	*Poprawka*
20. wzywa Komisję do współpracy z państwami członkowskimi w celu zapewnienia większej spójności i jasności w interpretacji przepisów UE dotyczących pomocy państwa w zakresie, w jakim mają one zastosowanie do grup społeczności i grup non-profit;	20. wzywa Komisję do współpracy z państwami członkowskimi ***nad ograniczeniem obciążenia administracyjnego wynikającego z zasad rządzących funduszami spójności*** w celu zapewnienia większej spójności i jasności w interpretacji ***tych zasad oraz*** przepisów UE dotyczących pomocy państwa w zakresie, w jakim mają one zastosowanie do grup społeczności i grup non-profit; ***podkreśla, jak ważne jest zapewnienie wykorzystania funduszy europejskich i krajowych w celu ułatwienia przejścia na gospodarkę neutralną dla klimatu, przy jednoczesnym promowaniu konkurencyjności europejskich przedsiębiorstw i tworzeniu miejsc pracy wysokiej jakości oraz zachęcaniu do dialogu społecznego; apeluje, aby dostosować finansowanie UE i pomoc udzielaną przez państwa członkowskie do europejskiej polityki przemysłowej, tak aby oferować wysokiej jakości miejsca pracy, promować rokowania zbiorowe i przestrzeganie praw i norm pracowniczych UE, poprawić konkurencyjność przedsiębiorstw europejskich oraz ograniczyć obciążenia regulacyjne, zwłaszcza dla MŚP; podkreśla, że należy przestrzegać obowiązujących warunków pracy i obowiązków pracodawcy wynikających z unijnego lub krajowego prawa pracy i odpowiednich układów zbiorowych;***

Poprawka 55

Projekt rezolucji
Ustęp 20 a (nowy)

Projekt rezolucji	*Poprawka*
	20a. wzywa Komisję, aby podczas zbliżającego się przeglądu dyrektywy w sprawie europejskich zamówień publicznych nadal promowała rokowania zbiorowe i stosowanie klauzuli społecznej oraz preferencyjne traktowanie przedsiębiorstw, których pracownicy są objęci układami zbiorowymi; wzywa Komisję, aby wzmocniła klauzulę społeczną, oraz podkreśla, że instytucje zamawiające muszą wykluczać z przetargów publicznych podmioty gospodarcze prowadzące działalność przestępczą lub podejmujące działania mające zakłócić funkcjonowanie lub osłabić rokowania zbiorowe czy organizacje związków zawodowych, takie jak nękanie tych związków;

Poprawka 56

Projekt rezolucji
Ustęp 21 a (nowy)

Projekt rezolucji	*Poprawka*
	21a. wzywa do wspierania w ramach polityki spójności renowacji budynków usług społecznych, w tym placówek opieki zdrowotnej, placówek opieki nad dziećmi i osobami starszymi oraz schronisk; podkreśla, że poprawa charakterystyki energetycznej tych budynków zmniejszy koszty operacyjne i poprawi jakość infrastruktury;

Poprawka 57

Projekt rezolucji
Ustęp 22

Projekt rezolucji	*Poprawka*
22. wzywa Komisję do tego, aby ułatwiła utworzenie ***społecznego programu szkoleniowego*** dla starszych bezrobotnych, którzy nie mają możliwości przekwalifikowania się i podjęcia nowej pracy; podkreśla, że w przypadku niektórych pracowników inicjatywa ta mogłaby wypełnić lukę między zatrudnieniem a przejściem na emeryturę;	22. wzywa Komisję do tego, aby ułatwiła utworzenie ***programów szkoleniowych*** dla starszych bezrobotnych, którzy nie mają możliwości przekwalifikowania się i podjęcia nowej pracy; podkreśla, że w przypadku niektórych pracowników inicjatywa ta mogłaby wypełnić lukę między zatrudnieniem a przejściem na emeryturę; ***uznaje za konieczne stworzenie dostosowanego do potrzeb systemu szkoleń dla młodych pracowników wchodzących na rynek pracy w regionach peryferyjnych i słabo rozwiniętych, aby umożliwić im pozostanie w regionach pochodzenia oraz zapewnić ścieżki zatrudnienia zgodne z regionalnymi strategiami rozwoju gospodarczego i inicjatywami inteligentnej specjalizacji;***

Poprawka 58

Projekt rezolucji
Ustęp 23

Projekt rezolucji	*Poprawka*
23. apeluje o zmniejszenie obciążenia administracyjnego społeczności związanego z FST poprzez zatrudnienie menedżerów operacyjnych w miastach i wsiach, którzy pomagaliby w opracowywaniu wniosków o finansowanie oraz propozycji finansowania;	23. apeluje o zmniejszenie obciążenia administracyjnego społeczności związanego z FST poprzez zatrudnienie menedżerów operacyjnych w miastach i wsiach, którzy pomagaliby w opracowywaniu wniosków o finansowanie oraz propozycji finansowania; ***wzywa Komisję do lepszego wdrażania projektów FST i wspierania dodatkowych inwestycji w regionach dotkniętych transformacją ekologiczną; podkreśla, że takie partnerstwa powinny również obejmować instytucje finansowe i fundusze inwestycyjne, aby ułatwić uruchomienie uzupełniających zasobów finansowych, tworząc efekt dźwigni dla inwestycji publicznych;***

Poprawka 59

Projekt rezolucji
Ustęp 24

Projekt rezolucji	*Poprawka*
24. apeluje o to, aby FST przyczyniał się do promowania dziedzictwa społeczności dotkniętych transformacją oraz do stworzenia szkoleń dla przewodników zajmujących się dziedzictwem kulturowym; popiera tworzenie centrów dla odwiedzających, ukazujących lokalną historię;	***skreśla się***

Poprawka 60

Projekt rezolucji
Ustęp 24 a (nowy)

Projekt rezolucji	*Poprawka*
	24a. z zadowoleniem przyjmuje zobowiązanie Komisji do przedstawienia do końca 2025 r. propozycji planu działania na rzecz miejsc pracy wysokiej jakości, opracowanego wspólnie z partnerami społecznymi w celu zapewnienia sprawiedliwej transformacji dla wszystkich; przypomina, że plan działania powinien wspierać godziwe wynagrodzenie, wysokie standardy w zakresie zdrowia i bezpieczeństwa, dobre warunki pracy, szkolenia i sprawiedliwą zmianę wykonywanej pracy dla pracowników, w tym osób samozatrudnionych, zwłaszcza przez zwiększenie zakresu rokowań zbiorowych; podkreśla, że w planie działania należy uznać zarządzanie przejściami za kluczowy priorytet i uwzględnić towarzyszące mu propozycje, które konkretnie wspierają pracowników;

Poprawka 61

Projekt rezolucji

Śródtytuł 5

Projekt rezolucji	*Poprawka*
Sprawiedliwość przed transformacją dla całej gospodarki	Sprawiedliwość ***społeczna*** przed transformacją dla całej gospodarki

Poprawka 62

Projekt rezolucji
Ustęp 25

Projekt rezolucji	*Poprawka*
25. uważa, że zmiany geopolityczne, w połączeniu z innymi czynnikami, wywierają ogromny wpływ na funkcjonowanie gospodarki UE; w związku z ***tym wzywa Komisję do przeglądu harmonogramu zamykania kluczowych podmiotów energetycznych*** w ***UE***;	25. uważa, że zmiany geopolityczne, w połączeniu z innymi czynnikami, wywierają ogromny wpływ na funkcjonowanie gospodarki UE ***i wymagają inwestycji w celu zachowania długoterminowej konkurencyjności i zrównoważonego charakteru***; ***podkreśla, że transformacja ekologiczna i cyfrowa są nierozerwalnie związane z konkurencyjnością, sprawiedliwą transformacją, modernizacją gospodarki i odpornością społeczeństwa,*** w związku z ***czym w WRF na okres po 2027 r. należy nadal wspierać dwojaką transformację; podkreśla, że dwojaka transformacja musi być uczciwa i sprawiedliwa pod względem społecznym, zapewniać przewidywanie zmian*** w ***świecie pracy i skuteczne zarządzanie nimi, np. za pomocą planów zmiany pracy dla sektorów dotkniętych transformacją, w oparciu o konstruktywny i skuteczny dialog społeczny***;

Poprawka 63

Projekt rezolucji
Ustęp 25 a (nowy)

Projekt rezolucji	*Poprawka*
	25a. uważa, że nasze państwa opiekuńcze powinny zapewnić powszechny dostęp do wysokiej jakości podstawowych usług, takich jak czyste,

przystępne cenowo i energooszczędne mieszkania i mobilność, a także wzmocnione systemy ochrony socjalnej, które łagodzą niszczycielskie skutki zmiany klimatu i degradacji środowiska; uważa, że poprzez wdrażanie polityk społecznych, które przeciwdziałają nierównościom społeczno-gospodarczym, zmniejszają emisję dwutlenku węgla i ograniczają nasz wpływ na środowisko, społeczno-ekologiczne państwa opiekuńcze poprawią jakość życia ludzi i wzmocnią ich odporność na wstrząsy;

Poprawka 64

Projekt rezolucji
Ustęp 25 c (nowy)

Projekt rezolucji	*Poprawka*
	25c. podkreśla, że aby transformacja była sprawiedliwa i uczciwa, UE musi wzmocnić ramy sprawiedliwej transformacji, zwłaszcza FST i Społeczny Fundusz Klimatyczny;

Poprawka 65

Projekt rezolucji
Ustęp 25 d (nowy)

Projekt rezolucji	*Poprawka*
	25d. podkreśla, że Europa potrzebuje nowej umowy społecznej, w której zrównoważony rozwój społeczny i środowiskowy idą ze sobą w parze, opartej na strategiach politycznych, które przyspieszają transformację klimatyczną i środowiskową, a jednocześnie zwalczają strukturalne nierówności społeczno-gospodarcze oraz dyskryminację ze względu na płeć, wiek, rasę, niepełnosprawność i inne formy dyskryminacji, promują włączenie społeczne oraz spójność społeczną i terytorialną, zapewniają poszanowanie podstawowych praw człowieka i

ograniczają ubóstwo;

Poprawka 66

Projekt rezolucji
Ustęp 26 a (nowy)

Projekt rezolucji	*Poprawka*
	26a. podkreśla ważną rolę, jaką odgrywają państwa członkowskie, jeśli chodzi o wspieranie sektorowego dialogu społecznego i rokowań zbiorowych, zwłaszcza w nowo powstających ekologicznych gałęziach przemysłu, a także zapewnienie włączenia w proces transformacji małych i średnich przedsiębiorstw, w tym przedsiębiorstw społecznych; podkreśla, że wdrażanie dyrektywy o płacy minimalnej[1a] stanowi doskonałą okazję, aby wzmocnić rokowania zbiorowe w sprawie ustalania wynagrodzenia i zwiększyć obecność partnerów społecznych w nowych sektorach;
	[1a] Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/2041 z dnia 19 października 2022 r. w sprawie adekwatnych wynagrodzeń minimalnych w Unii Europejskiej, Dz.U. L 275 z 25.10.2022, s. 33, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2041/oj.

Poprawka 67

Projekt rezolucji
Ustęp 26 b (nowy)

Projekt rezolucji	*Poprawka*
	26b. apeluje o utworzenie specjalnego komponentu na rzecz zrównoważonej infrastruktury społecznej, w tym przystępnych cenowo mieszkań, społecznych systemów energetycznych i zintegrowanych centrów usług na terytoriach znajdujących się w

niekorzystnej sytuacji;

Poprawka 68

Projekt rezolucji
Ustęp 26 c (nowy)

Projekt rezolucji	*Poprawka*
	26c. podkreśla, że transformacji klimatycznej muszą towarzyszyć środki zapewniające konkurencyjność europejskich przedsiębiorstw, w szczególności MŚP i strategicznych sektorów przemysłu; z zadowoleniem przyjmuje ogłoszenie przez Komisję Europejskiego Funduszu Konkurencyjności w celu zapewnienia wsparcia finansowego na realizację działań w ramach narzędzia koordynacji konkurencyjności; podkreśla, że chociaż inwestycje w czyste i strategiczne technologie oraz wsparcie dla ważnych projektów stanowiących przedmiot wspólnego europejskiego zainteresowania mają zasadnicze znaczenie, działania mające na celu skuteczne wzmocnienie konkurencyjności Europy wymagają kompleksowego podejścia, które obejmuje również ukierunkowane środki służące wypełnieniu luki kompetencyjnej poprzez edukację, nabywanie (nowych) umiejętności i szkolenia, co pozwala zapewnić, że europejska siła robocza pozostanie elastyczna i gotowa na przyszłość; podkreśla, że skuteczność funduszu zależy od przydziału dodatkowych środków budżetowych, a nie tylko od redystrybucji środków z istniejących programów;

Poprawka 69

Projekt rezolucji
Ustęp 27

Projekt rezolucji	*Poprawka*
27. wzywa Komisję do zaproponowania nowego funduszu, FST II, na okres programowania po 2027 r., działającego na zasadach zarządzania dzielonego i partnerstwa; podkreśla, że na fundusz ten należy przeznaczyć większe środki finansowe ***niż na*** obecny FST;	27. wzywa Komisję do zaproponowania nowego funduszu, FST II, na okres programowania po 2027 r., działającego na zasadach zarządzania dzielonego i partnerstwa; ***apeluje o dyrektywę w sprawie sprawiedliwej transformacji w świecie pracy, która określi ramy prawne zapewniające tworzenie miejsc pracy wysokiej jakości w regionach dotkniętych transformacją;*** podkreśla, że na fundusz ten należy przeznaczyć większe środki finansowe ***i że powinien skutkować mniejszym obciążeniem administracyjnym niż*** obecny FST***, aby zapewnić bardziej zdecydowane wsparcie regionom i pracownikom w procesie transformacji ekologicznej; podkreśla też, że powinien on zwiększyć zaangażowanie partnerów społecznych i lokalnych zainteresowanych stron oraz konsultacje z nimi w opracowywaniu i wdrażaniu inicjatyw mających na celu złagodzenie negatywnych skutków społecznych, takich jak m.in. bezrobocie, ubóstwo energetyczne lub transportowe***;

ZAŁĄCZNIK: PODMIOTY LUB OSOBY, OD KTÓRYCH SPRAWOZDAWCZYNI KOMISJI OPINIODAWCZEJ OTRZYMAŁA INFORMACJE

Sprawozdawczyni komisji opiniodawczej oświadcza na swoją wyłączną odpowiedzialność, że nie otrzymała żadnych informacji od podmiotu ani osoby, które należałoby wskazać w tym załączniku zgodnie z art. 8 załącznika I do Regulaminu.

INFORMACJE O PRZYJĘCIU PRZEZ KOMISJĘ OPINIODAWCZĄ

Data przyjęcia	13.5.2025
Wynik głosowania końcowego	+: 38 –: 12 0: 5
Posłowie obecni podczas głosowania końcowego	Maravillas Abadía Jover, Grégory Allione, Li Andersson, Pascal Arimont, Gabriele Bischoff, Vilija Blinkevičiūtė, Rachel Blom, Andrzej Buła, David Casa, Estelle Ceulemans, Leila Chaibi, Per Clausen, Henrik Dahl, Johan Danielsson, Marie Dauchy, Mélanie Disdier, Gheorghe Falcă, Chiara Gemma, Niels Geuking, Juan Carlos Girauta Vidal, Isilda Gomes, Alicia Homs Ginel, Sérgio Humberto, Irena Joveva, Marit Maij, Marlena Maląg, Jagna Marczułajtis-Walczak, Eleonora Meleti, Idoia Mendia, Maria Ohisalo, Branislav Ondruš, Aodhán Ó Ríordáin, Dennis Radtke, Liesbet Sommen, Villy Søvndal, Pál Szekeres, Georgiana Teodorescu, Romana Tomc, Raffaele Topo, Francesco Torselli, Brigitte van den Berg, Marie-Pierre Vedrenne, Marianne Vind, Mariateresa Vivaldini, Petar Volgin, Jan-Peter Warnke, Séverine Werbrouck
Zastępcy obecni podczas głosowania końcowego	Vivien Costanzo, Estrella Galán, Isabelle Le Callennec, Giusi Princi, Eugen Tomac, Kim Van Sparrentak
Posłowie, o których mowa w art. 216 ust. 7 Regulaminu, obecni podczas głosowania końcowego	Hanna Gedin, Kai Tegethoff

GŁOSOWANIE KOŃCOWE W FORMIE GŁOSOWANIA IMIENNEGO W KOMISJI OPINIODAWCZEJ

38	+
NI	Branislav Ondruš, Jan-Peter Warnke
PPE	Maravillas Abadía Jover, Pascal Arimont, Andrzej Buła, David Casa, Gheorghe Falcă, Niels Geuking, Sérgio Humberto, Isabelle Le Callennec, Jagna Marczułajtis-Walczak, Eleonora Meleti, Giusi Princi, Dennis Radtke, Liesbet Sommen, Romana Tomc
Renew	Grégory Allione, Irena Joveva, Eugen Tomac, Brigitte van den Berg, Marie-Pierre Vedrenne
S&D	Gabriele Bischoff, Vilija Blinkevičiūtė, Estelle Ceulemans, Vivien Costanzo, Johan Danielsson, Isilda Gomes, Alicia Homs Ginel, Marit Maij, Idoia Mendia, Aodhán Ó Ríordáin, Raffaele Topo, Marianne Vind
The Left	Li Andersson
Verts/ALE	Maria Ohisalo, Villy Søvndal, Kai Tegethoff, Kim Van Sparrentak

12	-
ECR	Chiara Gemma, Marlena Maląg, Georgiana Teodorescu, Francesco Torselli, Mariateresa Vivaldini
ESN	Petar Volgin
PfE	Rachel Blom, Marie Dauchy, Mélanie Disdier, Juan Carlos Girauta Vidal, Pál Szekeres, Séverine Werbrouck

5	0
PPE	Henrik Dahl
The Left	Leila Chaibi, Per Clausen, Estrella Galán, Hanna Gedin

Objaśnienie używanych znaków:
+ : za
- : przeciw
0 : wstrzymało się